CONSTITUȚIA

REPUBLICII POPULARE ROMÂNE

C. Kern. Buc.

1 9 4 8

16 JUL. 1948

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

DESCHIDEREA MAREI ADUNĂRI NAȚIONALE

Intr'o atmosferă înălțătoare, în prezența membrilor Prezidiului Provizoriu al Republicii Populare Române, a membrilor guvernului, a reprezentanților autorităților militare, a capilor bisericilor și cultelor, a reprezentanților Corpului diplomatic, ai presei române și străine și a unui numeros public, a avut loc în ziua de 6 Aprilie 1948 deschiderea solemnă a Marei Adunări Naționale a Republicii Populare Române.

Cuvântarea Prof. Dr. C. I. Parhon, Președintele Prezidiului Provizoriu al R. P. R.

Doamnelor și domnilor deputați,

In numele Prezidiului Provizoriu al Republicii Populare Române salutăm cu deosebită căldură pe reprezentanții poporului, pe aceia care au menirea de a constitui Marea Adunare Națională, organul suprem al puterii de Stat a Republicii noastre Populare.

Poporul nostru ne-a încredințat o misiune grea, plină de răspundere istorică.

Noi reprezentăm dorința și voința puternică a poporului român de a întări și desvolta cuceririle democratice pe care le-a obținut până în prezent în lupta împotriva fascismului, reacțiunii și imperialismului. Prin această luptă s'a făurit un regim de democrație populară, în care puterea se află în mâinile poporului. Această putere populară își găsește cea mai înaltă expresie în Marea Adunare Națională care își deschide astăzi aici lucrările primei sale sesiuni.

Deaceea privirile tuturor oamenilor muncii din ţara noastră — cu braţele şi cu mintea, dela sate şi dela oraşe — sunt aţintite în acest

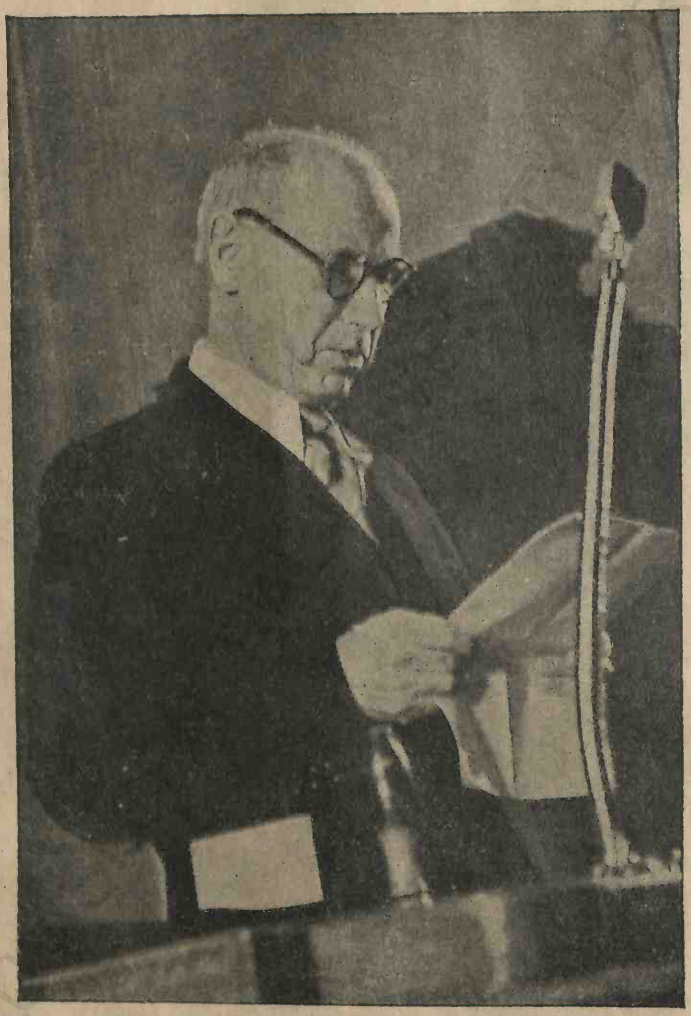

D. Prof. Dr. C. I. Parhon, Preşedintele Prezidiului Republicii Populare Române, rostind cuvântul de deschidere a Marei Adunări Naţionale.

moment spre noi, cu încrederea nestrămutată că ne vom îndeplini în întregime legământul ce ne-am luat în faţa acelora care ne-au ales.

Avem sarcina măreață de a da țării o nouă Constituție, care să consfințească cuceririle democratice de până acum și să deschidă noi perspective luptei poporului român pentru bunăstare, progres și o pace trainică.

Noua Constituție, al cărei proect a fost elaborat de Frontul Democrației Populare, va oglindi caracterul nou al Statului nostru și schimbările profunde intervenite în viața socială și economică a țării noastre.

Fiind un stat al oamenilor muncii manuale și intelectuale, dela orașe și sate, Constituția Republicii noastre Populare va avea ca fir conducător principiul că puterea emană dela popor și este exercitată de popor prin organele reprezentative răspunzătoare în fața celor care i-au ales.

Proectul de Constituție, elaborat de Frontul Democrației Populare, a fost supus unei largi desbateri publice. El s'a bucurat de o primire entuziastă din partea imensei majorități a populației țării, pentrucă el corespunde năzuințelor și intereselor tuturor categoriilor de cetățeni ai Republicii Populare Române care doresc să muncească și să lupte pentru refacerea și desvoltarea țării, pentru ridicarea nivelului de viață și cultură a poporului. Va trebui să ținem seama de numeroase sugestii și propuneri venite din întreaga țară în legătură cu proectul de Constituție a Republicii Populare Române. Răsunetul pe care acest proect de Constituție l-a avut în țară și în străinătate, ne arată că suntem pe drumul cel bun.

Odată îndeplinită misiunea noastră principală de a da țării o nouă Constituție, Marea Adunare Națională își va îndrepta lucrările spre elaborarea și adoptarea reformelor, legiuirilor și măsurilor care decurg din Constituție, în scopul introducerii în viața de toate zilele a principiilor acestei Constituții.

Marea Adunare Națională va avea menirea să ia măsurile care privesc însăși funcțiunea de organ suprem al puterii de Stat a Republicii Populare Române prin alegerea Prezidiului Marei Adunări Naționale, răspunzător de toată activitatea sa față de Marea Adunare Națională.

Vom avea menirea să traducem în viață reforma administrativă, prin care se vor crea organele administrative populare ale puterii

locale alese de populație, organe care să atragă masele cele mai largi la opera de conducere a Statului și care să mobilizeze toate energiile țării în munca de refacere și reconstrucție economică, de întărire și de desvoltare a democrației populare.

Doamnelor și domnilor deputați,

Increderea cu care poporul român ne-a dat mandatul de a-l reprezenta în Marea Adunare Națională în aceste momente de mari prefaceri sociale și economice, trebue să imprime fiecăruia dintre noi cel mai puternic spirit de răspundere. Țara s'a deșteptat la o viață nouă, s'au deschis mugurii care anunță înflorirea și măreția unei țări ce muncește și luptă pentru a lichida starea de înapoiere economică și culturală, pentru a deveni o țară înaintată, cu un popor trăind o viață de bunăstare materială și progres cultural.

Fantomele trecutului se mai svârcolesc cu disperare și încearcă în fel și chip să oprească din mersul ei roata istoriei.

Uneltirile dușmanilor poporului își găsesc izvor de alimentare în poftele imperialiștilor dornici să-și înfigă dominația pretutindeni, subjugând popoare și înnăbușind libertățile cucerite prin lupte grele.

Dar acestor planuri și manevre ale imperialiștilor, poporul român le opune o politică hotărîtă de pace și de independență națională.

Țara ne-a încredințat mandatul de deputați pentru a apăra pacea și independența națională din toate puterile. Nu suntem singuri în această mare bătălie pentru apărarea păcii, căci avem alianța țărilor democratice, iubitoare de pace, în frunte cu cea mai puternică apărătoare a păcii și libertății popoarelor, marea și nebiruita Uniune a Republicilor Socialiste Sovietice.

Doamnelor și domnilor deputați ai Marei Adunări Naționale a Republicii Populare Române,

Avem de îndeplinit o muncă de însemnătate istorică pentru poporul român.

Să fim la înălțimea misiunii cu care ne-a învrednicit poporul!

Cu aceste cuvinte deschid prima sesiune a Marei Adunări Naționale a Republicii Populare Române.

CUVÂNTAREA D-LUI PROF. EM. TEODORESCU, PREȘEDINTELE DE VÂRSTĂ AL MAREI ADUNĂRI NAȚIONALE, ROSTITĂ CU PRILEJUL ȘEDINȚEI SOLEMNE DE DESCHIDERE A MAREI ADUNĂRI

Onorat Prezidiu al Republicii Populare Române,
Doamnelor și domnilor Miniștri,
Doamnelor și domnilor deputați,

Odată cu deschiderea Marei Adunări Naționale, începe o eră nouă în viața politică, socială și economică a poporului nostru. Ea este o Adunare ieșită din alegeri cu adevărat libere. Toată lumea trebue să recunoască aceasta. Prin ele poporul român și-a exprimat voința sa nestrămutată. Să nu uităm niciodată că aceasta este întâia Adunare legislativă sub auspiciile Republicii Populare Române.

Doresc ca noua Constituție, care va fi adusă în fața Domniilor Voastre, să fie rezultatul discuțiunilor și desbaterilor făcute cu însuflețire și cu rodnică înțelepciune. Această Constituție trebue să fie o clădire juridică, sub oblăduirea căreia să poată trăi și să progreseze poporul acestei țări.

Noua Constituție a Republicii Populare Române trebue să fie piatra de boltă a organizării poporului. Ea trebue să garanteze o bună împărțire a dreptății și să recunoască nu numai drepturile politice, ci și pe cele sociale și economice ale poporului.

Să contribuim fiecare din noi la întărirea puterilor tuturor acelora care muncesc cu brațele și cu mintea. Să nu uităm că, în condițiunile actuale ale omenirii, știința este fundamentul sigur, solid și măreț pe care se reazimă practica.

Să lucrăm cu dreptate și cu curățenie de suflet. Țara românească cere ca toți cetățenii să-și facă datoria. Să le strigăm deci:

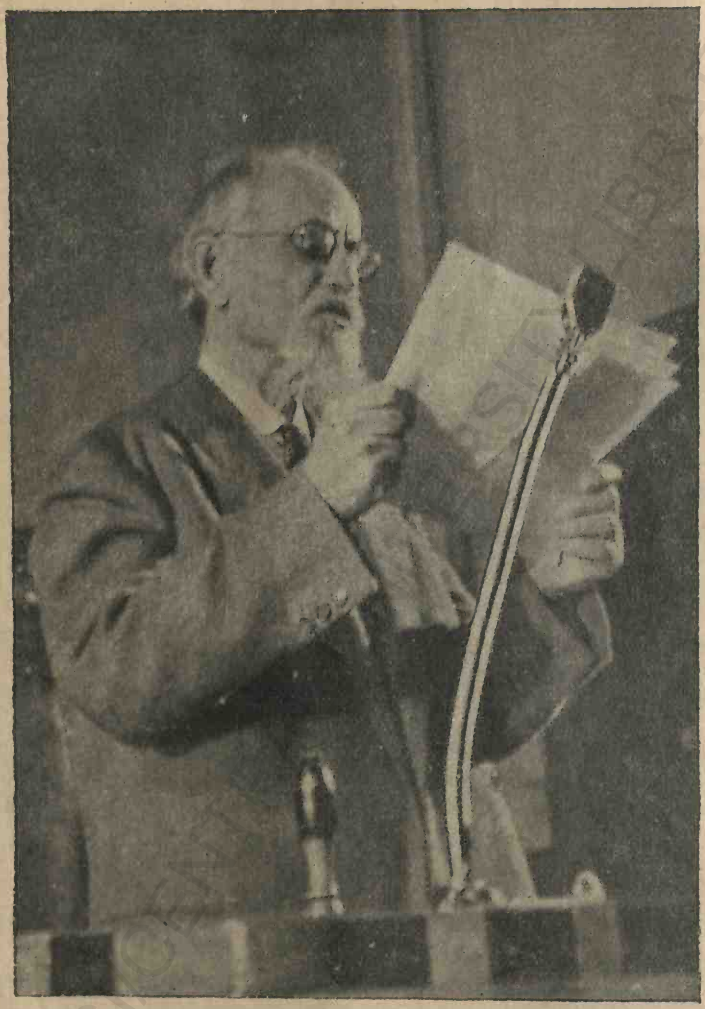

Academicianul Prof. Emanoil Teodorescu, președintele de vârstă al Marei Adunări Naționale.

la muncă cinstită și folositoare atât poporului nostru cât și omenirii întregi!

Noi voim cu însufleţire pace şi relaţiuni frăţeşti între popoarele doritoare de pace, căci numai astfel vom putea să lucrăm cu spor pentru progres şi pentru bunăstarea poporului.

Să fim totdeauna vigilenţi şi să căutăm a înlătura din calea progresului orice stavilă. Să descoperim şi să dăm la o parte fără milă pe cei care vor să împiedice progresul ţării noastre.

Să fim luptători care merg fără şovăire cu vrednicie şi cu hotărîre tot înainte!

Trăiască Republica Populară Română!

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

LUCRĂRILE DE VALIDARE

In urma rapoartelor încheiate, privind circumscripţiile electorale din întreaga ţară, au fost aleşi, conform Legii Electorale, 414 deputaţi.

După terminarea citirii rapoartelor de validare, prof. Emanoil Teodorescu a rostit formula de constituire a Marei Adunări Naţionale:

Doamnelor şi domnilor deputaţi,

Validările fiind terminate, declar Marea Adunare Naţională a Republicii Populare Române constituită.

Alegerea biroului

La propunerea d-lui Anton Alexandrescu, Marea Adunare Naţională a ales următorul birou :

Gheorghe Apostol — preşedinte

P. Constantinescu-Iaşi
Ioan Şerban
Ferdinand Czico — *vice-preşedinţi*

Nicolae Ceauşescu
Alexandru Popescu
Vasile Hulduban — *secretari*
Ştefan Costi

Gh. Florescu
Pavel Kiss
Florea Ţiţă
Marin Sulică — *chestori*

Alegerea Comisiunii pentru examinarea proectului de Constituție

La propunerea deputatului Petre Borilă, a fost aleasă Comisiunea Marei Adunări Naționale pentru examinarea proectului de Constituție a Republicii Populare Române, compusă din:

Agiu Constantin, Alexandrescu Anton, Balmuș Constantin, Banyai Ludovic, Bran Ioana, Bunaciu Avram, Călinescu Gheorghe, Chișinevschi Iosif, Coliu Dumitru, Constantinescu-Iași P., Crăciun Constanța, Czakany Bela, Czico Ferdinand, Dragomirescu Mihail, Feldman Bercu, Găneț Nicolae, Georgescu Teohari, Gheorghiu-Dej Gheorghe, Ghelmegeanu Mihail, Gheț Filip, Giurgea Elena, Grama Iordache, Lala Pavel, Luca Vasile, Lupu Petre, Mirto Eduard, Moraru Mihail, Nyilos Ilona, Onțanu Ioan, Pauker Ana, Paraschivescu-Bălăceanu, Popper Maximilian, Preda Niculina, Rădăceanu Lothar, Rădulescu Barbu, Răutu Leonte, Rosetti Maria, Roșianu Mihail, Sadoveanu Mihail, Stancu Zaharia, Stere Gheorghe, Suder William, Sârbu Vasile, Takats Ludovic, Tăbârcă Ion, Teclu Iacob, Todorov Miloș, Tocuț Dumitru, Țăranu Ion, Vlădescu-Răcoasa Gh., Voitec Ștefan, Vintilă Ioan și Vlaiculescu Alex.

Marea Adunare Națională a cooptat deasemenea un reprezentant al Partidului Țărănesc-Democrat, Dinu Moisescu, și un reprezentant al P. N. L.-Bejan, dr. Ilie Toma.

BCUIASI CENTRU

DEPUNEREA PROECTULUI DE CONSTITUȚIE

In ziua de 8 Aprilie, a fost depus pe biroul Marei Adunări Naționale proectul de Constituție. Cu acest prilej, d. dr. Petru Groza, președintele Consiliului de Miniștri, a rostit următoarea cuvântare:

Domnule Președinte,
Doamnelor și domnilor deputați,
Prietene și Prieteni,

Grele au fost împrejurările în care poporul nostru, în frunte cu clasa muncitoare, și-a luat soarta în propriile sale mâini, a dărâmat opreliște după opreliște și, biruitor, a ajuns, prin Frontul Democrației Populare, să-și propună o nouă Constituție.

Numeroase au fost etapele parcurse până aici pe drumul democrației noastre populare, și istoria ultimilor trei ani a înscris la activul ei mărețe înfăptuiri, fiecare constituind încă un pas înainte, încă o cucerire a poporului nostru.

Toate aceste înfăptuiri, toate aceste cuceriri și-au găsit expresia în proectul de Constituție alcătuit de Frontul Democrației Populare și însușit de către Consiliul de Miniștri.

Acest proect a isvorît din realitățile noastre cele mai adânci, just interpretate de către reprezentanții cei mai autorizați ai poporului nostru, după ce una din principalele piedici din calea desvoltării noastre, monarhia, a fost și ea înlăturată. Noua Constituție este deci încununarea cuceririlor noastre democratice de până astăzi, căci, așa cum spune art. 2 din proect, „Republica Populară Română a luat

ființă prin .upta dusă de poporul român în frunte cu clasa muncitoare împotriva fascismului, a reacțiunii și imperialismului".

Numai ca un rezultat al acestei lupte, Republica Populară Română este, precum spune art. 1, „un Stat popular, unitar și independent" și numai astfel am putut înscrie la art. 3 că „în Republica Populară Română întreaga putere de Stat emană dela popor și aparține poporului".

D. dr. Petru Groza, președintele Consiliului de Miniștri, rostindu-și discursul cu prilejul depunerii proectului de Constituție.

Expresie a regimului nostru de democrație populară, Constituția propusă apără interesele marei majorități a populației din această țară, fără deosebire de sex, naționalitate, religie, grad de cultură, profesiune, ale tuturor categoriilor largi populare, împotriva exploatării și oprimării de orice fel.

Se vede limpede aceasta în articolele care definesc structura social-economică, în cele care arată drepturile și îndatoririle fundamentale ale cetățenilor, în definirea organelor supreme ale puterii de stat: Marea Adunare Națională și Prezidiul, a organelor adminis-

traţiei de Stat: Consiliul de Miniştri şi Ministerele, a organelor locale ale puterii de Stat ca şi în definirea organelor judiciare.

Fiecare din articole este inspirat din realităţile noastre naţionale văzute prin prisma supremelor interese ale patriei noastre

Domniile Voastre veţi chibzui împreună asupra tuturor acestor articole, ştiind prea bine că fiecare din ele este inspirat din realităţile noastre naţionale văzute prin prisma supremelor interese ale patriei noastre, ţinând seamă de experienţa constructivă a altor popoare, la lumina păcii şi a progresului.

Sarcina Domniilor Voastre va fi pe de o parte uşurată prin aceea că proectul de Constituţie a putut fi larg desbătut, în presă şi în adunări, ca şi în discuţii dela om la om, în perioada care a precedat alegerile generale dela 28 Martie, însuşi rezultatul atât de strălucit al acestor alegeri constituind o dovadă a însuşirii de către marea majoritate a poporului nostru a proectului înfăţişat de către Frontul Democraţiei Populare. Dar, pe de altă parte, tocmai acest fapt indică marea răspundere a Domniilor Voastre pentru deplina întocmire şi desăvârşita formă ce le veţi da proectului astfel desbătut şi însuşit de popor.

Noua Constituţie trebue să devină baza solidă, bine construită, a măreţului edificiu pe care, cu toţii, pentru popor şi prin popor, să-l ridicăm.

Ce trebue să devină noua Constituţie

Noua Constituţie trebue să devină cu adevărat ceeace ne-am propus să fie:

— garantul libertăţilor fundamentale ale poporului, al libertăţii individuale, al libertăţii conştiinţei şi al libertăţii religioase, al libertăţii presei, a cuvântului şi a întrunirilor, al egalităţii depline între cetăţenii de naţionalitate română şi cetăţenii naţionalităţilor conlocuitoare;

— apărătoarea bunurilor comune ale poporului, „care constituesc temelia materială a propăşirii economice şi a independenţei naţionale a Republicii Populare Române";

— proteguitoarea proprietății de muncă țărănească și, în general, a proprietății particulare agonisită prin muncă și economisire, proprietatea particulară și dreptul de moștenire fiind recunoscute și garantate prin lege, precum și a inițiativei particulare pusă în slujba intereselor generale;

— scutul tuturor celor ce muncesc cu brațele și cu mintea, dela orașe și sate, „pentru a-i apăra împotriva exploatării și a ridica nivelul lor de trai";

— izvor de lumină și de prosperitate;

— chezășie a suveranității și independenței naționale a Statului nostru — Republica Populară Română.

Noua Constituție trebue să asigure întărirea și înflorirea Republicii Populare Române ca Stat popular, unitar și independent, factor activ de propășire și de apărare a păcii în această parte a lumii.

Aceasta trebue să fie noua Constituție: expresie a luptei de până acum pentru democrație a poporului nostru, în frunte cu muncitorimea, aliată cu țărănimea și cu intelectualitatea progresistă, imaginea României puternice și fericite, așa cum vrem s'o construim cu mintea și cu brațele noastre.

Cu acest gând, supun discuției și hotărîrii Domniilor Voastre proectul de Constituție a Republicii Populare Române *(aplauze frenetice, ovații)*.

RAPORTUL

ASUPRA

PROECTULUI DE CONSTITUȚIE

FĂCUT DE

D. GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ

SECRETAR GENERAL AL PARTIDULUI MUNCITORESC ROMÂN
PRIM VICE-PREȘEDINTE AL CONSILIULUI DE MINIȘTRI

IN ȘEDINȚA MAREI ADUNĂRI NAȚIONALE DIN 9 APRILIE 1948

Doamnelor și domnilor deputați
ai Marei Adunări Naționale,

Avem de îndeplinit o misiune măreață, ce ne-a fost încredințată de popor, aceea de a da țării o nouă Constituție, Constituția Republicii Populare Române.

Cunoașteți proectul de Constituție ce a fost elaborat de Frontul Democrației Populare. Proectul acesta, adânc democratic și bine chibzuit, oglindește cu fidelitate schimbările de ordin social și economic ce s'au produs în țara noastră în cei peste trei ani de existență a regimului democratic.

In ce constau aceste schimbări ?

Schimbarea principală care s'a produs în acest răstimp în țara noastră constă în aceea că forțele populare, reprezentând imensa majoritate a poporului, au smuls puterea de Stat din mâna claselor exploatatoare. Caracterul Statului nostru este determinat de

faptul că puterea politică nu se mai află în mâinile reprezentanţilor marelui capital parazitar sau ai moşierimii, ci în mâinile reprezentanţilor clasei muncitoare, ai ţărănimii muncitoare şi ai intelectualităţii legată de popor.

Acest rezultat istoric al luptei forţelor democratice având în frunte clasa muncitoare şi Partidul ei, ne permite să proclamăm chiar în primul capitol al nouii Constituţii că Republica Populară Română este un Stat popular, unde întreaga putere de Stat emană dela popor şi aparţine poporului.

D. Gh. Gheorghiu-Dej, Secretar General al Partidului Muncitoresc Român şi Prim Vice-Preşedinte al Consiliului de Miniştri, făcând raportul asupra proectului de Constituţie.

Făţărnicia vechei Constituţii, caracteristică democraţiei burgheze

In vechea Constituţie, care este un adevărat model de făţărnicie, caracteristică democraţiei burgheze, figura un articol în care se declara că „toate puterile Statului emană dela naţiune". In realitate însă, sub vechile regimuri, drepturile naţiunii, drepturile poporului, erau uzurpate fără ruşine de către o castă exploatatoare.

Câtă vreme puterea de Stat se afla în mâinile marelui capital şi ale moşierimii ; câtă vreme guvernele, justiţia, aparatul de Stat, armata, erau conduse şi dominate de reprezentanţii acestor clase şi folosite împotriva poporului, atâta vreme declaraţia că toate puterile Statului emană dela popor era o vorbă goală, ipocrită, menită să amăgească masele populare. Ea a devenit realitate numai atunci când puterea de Stat a trecut în mâinile claselor şi categoriilor sociale reprezentând poporul în imensa lui majoritate, clasa muncitoare, aliată cu ţărănimea muncitoare, cu intelectualitatea înaintată şi cu toate păturile truditoare ale poporului.

Republica noastră Populară îşi propune nu menţinerea şi permanentizarea exploatării, ci desfiinţarea ei

Republica noastră Populară nu are şi nu poate avea nimic comun cu republicile burgheze. In practică, acestea din urmă nu sunt decât o formă, mai mult sau mai puţin camuflată, a dictaturii claselor exploatatoare asupra celor ce muncesc. Marii dascăli ai proletariatului, Marx şi Engels, au arătat de mult că „cea mai democratică republică burgheză nu este altceva decât o maşină pentru asuprirea clasei muncitoare de către burghezie, a masei de oameni ai muncii de către o mână de capitalişti".

Republicile burgheze, Constituţiile lor, justiţia lor, îşi propun ca scop principal menţinerea exploatării omului de către om. Vorbăria despre „egalitatea cetăţenilor în faţa legii" ascunde o inegalitate socială şi economică strigătoare. Frazele despre „apărarea proprietăţii" ascund cea mai brutală deposedare a masei de ţărani, meseriaşi şi mici comercianţi. Spre deosebire de republicile de tip burghez, Republica noastră Populară îşi propune nu menţinerea şi permanentizarea exploatării, ci desfiinţarea ei.

Această năzuinţă a noastră, care este năzuinţa întregului popor, îşi găseşte oglindirea în art. 12 al proectului de Constituţie, în care se spune :

„Munca este factorul de bază al vieţii economice a Statului. Ea este o datorie a fiecărui cetăţean. Statul acordă sprijin tuturor celor ce muncesc, pentru a-i apăra împotriva exploatării şi a ridica nivelul lor de trai".

Smulgând puterea din mâinile claselor stăpânitoare, noi am pus-o în slujba maselor mari ale poporului nostru. Noi folosim această putere în interesul clasei muncitoare, în interesul aliatului ei firesc, țărănimea muncitoare, în interesul intelectualității legată de popor și al tuturor celor ce muncesc cu brațul sau cu mintea.

Această putere noi o folosim pentru a apăra independența și suveranitatea noastră, pentru a apăra libertățile cucerite de popor, împotriva dușmanilor Republicii Populare Române, pentru a apăra pacea noastră împotriva atâțătorilor la război și a pretendenților la dominația asupra altor țări și popoare. Acesta este caracterul Statului nostru popular.

Despre structura economică a Statului

Structura economică a Statului Român, care va trebui consfințită prin Constituție, se va deosebi de cea din trecut prin aceea că noua Constituție constată existența în economia noastră a trei feluri de proprietăți: proprietatea Statului ca bun al întregului popor, proprietatea particulară și proprietatea cooperatistă.

Activitatea industriei, comerțului și băncilor în cele trei sectoare coexistente — de Stat, cooperatist și particular — este reglementată de Stat, și subordonată intereselor poporului și nu intereselor claselor exploatatoare, al căror reprezentant era Statul în trecut.

Mijloacele de producție aparținând Statului — ca reprezentant al întregului popor — sunt puse în slujba întăririi puterii economice a Statului, și prin aceasta în slujba ridicării nivelului de trai al populației.

Articolul 6 din Constituție prevede că „bogățiile de orice natură ale subsolului, zăcămintele miniere, apele, izvoarele de energie naturală, căile de comunicație, aparțin Statului, ca bunuri comune ale poporului", ele fiind temelia materială a propășirii economice și a independenței naționale a Republicii Populare Române.

In trecut, aceste resurse naturale serveau la îmbogățirea capitaliștilor români și străini, în timp ce poporul — care prin munca sa punea în valoare aceste bogății naturale — nu beneficia de fructul muncii sale.

Statul acordă o importanţă deosebită întăririi şi desvoltării sectorului cooperatist. Crearea unei mişcări cooperatiste pe baze sănătoase, prin interesarea şi participarea directă a cooperatorilor, a unităţilor cooperatiste, este o sarcină de mare însemnătate, ce decurge din Constituţie. Realizarea acestei sarcini va însemna nu numai întărirea economică a cooperatorului prin valorificarea avantajoasă a produselor micului producător, ţăran şi meseriaş, şi aprovizionarea consumatorilor, dar va umple un gol important în sectorul circulaţiei mărfurilor.

Proprietatea particulară, ca şi dreptul de moştenire sunt recunoscute şi garantate de Stat.

Statul acordă protecţie iniţiativei particulare puse în slujba intereselor generale. Se creează astfel posibilitatea de valorificare a experienţei acumulate şi a capacităţii individuale, ea putându-se manifesta în folosul general şi fiindu-i asigurat un venit în măsura efortului depus.

Înţelegem să încurajăm iniţiativa particulară, care va aduce un real folos economiei naţionale.

Recensământul confirmă că este apărată proprietatea pământului pentru ţăranii care-l muncesc

Constituţia noastră va consfinţi proprietatea pământului pentru cei ce-l muncesc.

Dreptul de proprietate a pământului pentru ţăranii care-l muncesc a fost asigurat prin reforma agrară înfăptuită la propunerea Partidului nostru. Recensământul agricol din luna Ianuarie 1948 arată că acest drept este astăzi o realitate.

Din totalul exploataţiilor agricole în număr de 3.093.000, cele mici şi mijlocii sunt în număr de 2.891.000, reprezentând 93,4% din total.

Stabilindu-se prin evaluare suprafaţa totală a terenului arabil găsim 9.725.000 ha., din care gospodăriile mici şi mijlocii posedă o suprafaţă de 7.600.000 ha., reprezentând un procent de 78,1% din total.

Perspectivele pe care le va deschide planificarea vieții economice

Politica de îndrumare a vieții noastre economice în toate sectoarele, ne va permite să trecem la planificare, ca formă superioară de desvoltare economică. Prin planificare, Statul va asigura o desvoltare armonioasă a diferitelor ramuri economice, va putea asigura o exploatare rațională a mijloacelor de producție existente și va putea astfel garanta dreptul la muncă pentru fiecare cetățean al țării.

Această nouă trăsătură caracteristică organizării noastre economice își găsește expresia în art. 15 al Constituției, care sună: „Statul îndrumează și planifică Economia Națională în vederea desvoltării puterii economice a țării, asigurării bunei stări pentru popor și garantării Independenței Naționale".

Compoziția Marei Adunări Naționale

Doamnelor și domnilor deputați,

Înfățișarea și compoziția primului Parlament al Republicii Populare Române, Marea Adunare Națională, constitue o strălucită ilustrare a articolului din Constituție care proclamă că în Republica Populară Română întreaga putere de Stat emană dela popor și aparține poporului.

Din cine era compus în trecut Parlamentul? Din mari latifundiari și feciori de bani gata, din feluriți afaceriști, membri a zeci de consilii de administrație și acționari la tot felul de întreprinderi, din politicieni veroși, care și-au făcut o carieră din corupție și intervenționism.

Când în Parlament au fost aleși, în ciuda unei terori sălbatece, câțiva reprezentanți ai muncitormii, ei au fost, chiar în prima ședință, aruncați afară din Parlament. Iar când pe lista unuia din partide a fost ales un țăran — ce-i drept și el foarte înstărit — în această incintă, unde azi vedem atâția reprezentanți și reprezentante ale plugărimii, au răsunat glasuri de protest ale domnilor parlamentari care strigau că „în sală miroase a opinci".

Nu este nevoie să mai spunem că Marea Adunare Națională a Republicii Populare Române se deosebește ca dela cer la pământ de vechile Parlamente ale regimurilor reacționare, ca și de cele ale țărilor democrației burgheze.

Poftească oricine să privească în această incintă și să examineze compoziția Parlamentului nostru.

Nu va găsi în această incintă, printre deputații Frontului Democrației Populare, nici un moșier, nici un bancher sau mare

D. Ion Niculi, muncitor, Vice-Președinte al Prezidiului Republicii Populare Române.

capitalist. In schimb, va găsi sute de muncitori și de țărani, va găsi numeroși reprezentanți străluciți ai culturii române, militari dela general până la grade inferioare, zeci de femei, tineri, reprezentanți ai naționalităților conlocuitoare, meseriași, mici comercianți. Aceștia sunt reprezentanții autentici ai poporului, os din osul poporului, — și când arunci o privire în această sală, parcă vezi, în spatele deputaților de azi, milioanele de oameni, muncitori, țărani și intelectuali, care i-au trimis aci ca purtători ai voin-

ţei lor nestrămutate de a desvolta şi întări patria noastră scumpă, Republica Populară Română.

Avem printre deputaţii noştri numeroşi muncitori şi muncitoare, oameni ce s'au remarcat prin lupta lor plină de avânt pentru ridicarea producţiei industriale, la C. F. R., în Valea Jiului, la întreprinderile metalurgice, textile şi altele, oameni cunoscuţi şi iubiţi de masele muncitoare, ca luptători devotaţi pentru cauza poporului.

Situaţia muncitorimii în ţările democraţiei burgheze

Noi nu am auzit ca vreun muncitor american să fie membru al Congresului Statelor Unite ale Americii. Dar în Anglia, unde majoritatea o deţin pseudo-socialiştii lui Bevin şi Attlee, câţi muncitori veritabili se numără printre membrii Camerei Comunelor ?

Situaţia muncitorimii din ţările democraţiei burgheze se caracterizează printr'o exploatare nestăvilită şi prin lipsa de drepturi şi libertăţi reale. Cercurile imperialiste elaborează şi pun în aplicare legi fasciste contra muncitorimii, condamnă şi deportează pe fruntaşii ei.

In Italia reacţiunea deslănţue o teroare sângeroasă împotriva fruntaşilor sindicali.

In Franţa are loc scăderea catastrofală a salariilor reale.

In Anglia, după mărturisirea unor cercetători englezi competenţi, muncitorii se hrănesc mai rău decât se hrăneau strămoşii lor în secolul al 17-lea.

La noi în ţară n'am izbutit încă, desigur, să înlăturăm toate dificultăţile de ordin material. Mai avem încă de muncit mult pentru a asigura muncitorimii noastre un trai îndestulat.

Dar în timp ce muncitorii altor ţări sunt jefuiţi de drepturile lor şi legaţi de mâini şi de picioare, în Republica Populară Română muncitorimea este forţa conducătoare care joacă un rol hotărîtor în conducerea treburilor Statului şi care în deplină libertate îşi construeşte un viitor de bunăstare şi cultură.

Țărani și țărance în Marea Adunare Națională

Cot la cot cu muncitorii stau în Marea Adunare Națională numeroși reprezentanți ai țărănimii muncitoare, țărani și țărance. Cei mai mulți sunt veniți în această incintă direct dela coarnele plugului. In ce țară, cu excepția Uniunii Sovietice și a țărilor democrației noi, este posibil un lucru ca acesta?

Se pare că țărănimea noastră preocupă în mod deosebit pe imperialiștii și pe atâțătorii de război din străinătate. Sub patronajul lor a fost creat chiar un comitet de trădători fugiți din diferite țări, denumit de ei „Comitetul Țărănesc Internațional", în care figurează drept reprezentant al țărănimii române moșierul și trădătorul de țară Niculescu-Buzești.

Noi avem dreptul să ne întrebăm dacă pe marii capitaliști, pe marii proprietari de pământ și marii bancheri din America sau de aiurea îi interesează atât de mult soarta țărănimii, dece în Congresul american — ca dealtfel și în Parlamentul englez — nu figurează nici măcar un singur țăran?

Zeci de mii de țărani (fermieri) americani sunt jefuiți de pământul lor de către marii capitaliști. Patru milioane de muncitori agricoli americani, trăind în cea mai neagră mizerie, rătăcesc în tot timpul anului din stat în stat în căutarea unei bucăți de pâine. De acești țărani ar trebui să aibă grijă cercurile conducătoare din Statele Unite.

Cât despre țărănimea noastră, situația este cu totul alta. Regimul nostru democratic, noua Constituție democratică, politica guvernului nostru, masiva participare a reprezentanților țărănimii muncitoare la conducerea treburilor Statului îi asigură țărănimii noastre, strâns aliată cu clasa muncitoare, călăuzită și sprijinită de ea, drumul spre bunăstarea și înflorirea gospodăriei agricole țărănești.

Prezența unor reprezentanți proeminenți ai scrisului, ai artei, ai științei în Marea Adunare Națională decurge din întreaga politică a regimului față de cultură

Avem printre deputații Marei Adunări Naționale zeci de reprezentanți proeminenți ai scrisului, ai artei, ai științei. In nu-

meroase judeţe, capi de liste au fost profesori universitari, oameni de ştiinţă, scriitori. Această cinstire a culturii şi a reprezentanţilor ei nu este întâmplătoare, ci decurge din întreaga politică a regimului nostru democratic, a Frontului Democraţiei Populare, a Partidului Muncitoresc Român, ca forţa sa conducătoare.

Regimul nostru poate şi în acest domeniu să înfrunte comparaţia cu oricare din mult lăudatele regimuri ale democraţiei occidentale, unde oamenii de ştiinţă celebri sunt trataţi cu metode hitleriste, arestaţi şi deportaţi, unde marii artişti sunt judecaţi pentru activitatea lor progresistă, unde cheltuelile de război întrec de multe ori cele pentru nevoi culturale, unde şcoala este inaccesibilă milioanelor de tineri.

Eforturile pe care n'am încetat să le facem în momentele cele mai grele, pentru promovarea culturii şi artei, locul de cinste pe care-l ocupă în Republica Populară Română slujitorii culturii, consacrarea prin Constituţie a politicii noastre de desvoltare şi promovare a culturii constitue o mândrie a regimului nostru popular, o mărturie a caracterului său profund progresist şi profund democrat.

Dreptului la vot al militarilor, principiu adânc democratic, îi datorăm prezenţa deputaţilor militari

Cu deosebită căldură, cu deosebită emoţie şi mulţumire, noi relevăm prezenţa printre deputaţii Marei Adunări Naţionale a reprezentanţilor Armatei noastre.

Sub trecutele regimuri Armata era denumită „marea mută". Ostaşilor şi ofiţerilor, fii ai poporului, cetăţeni ai ţări deopotrivă cu alţii, li se răpeau cele mai elementare drepturi cetăţeneşti. Noi am curmat această situaţie ruşinoasă. Cum ar putea oare armata să se desintereseze de drepturile obşteşti, când ea însăşi este o preocupare a întregului popor? Cum s'ar putea refuza drepturile cetăţeneşti acelora ce sunt chemaţi a exercita cea mai înaltă îndatorire cetăţenească, aceea de apărare a patriei democrate? Să luăm exemplul Armatei Sovietice. Cum a putut această armată

să salveze omenirea întreagă dela pericolul scufundării în întuneric, pericolul sclaviei hitleriste?

Armata Sovietică a putut să-și îndeplinească această misiune măreață tocmai datorită înaltei conștiințe cetățenești, datorită neasemuitului nivel moral al ofițerului și ostașului sovietic, datorită înflăcăratului lor patriotism și dragostei lor de libertate. O forță care reprezintă însuși poporul nu poate fi învinsă. Ea impune respect tuturor amatorilor de aventuri războinice, stârnind admirația

Deputatul sergent Matei Tănase și plugarul Toma Pănescu.

milioanelor de proletari și a tuturor celor ce iubesc pacea și libertatea în întreaga lume.

Este firesc că ostașii și ofițerii acestei armate, ai glorioasei și invincibile Armate Sovietice, se bucură de plinătatea drepturilor cetățenești, inclusiv dreptul de a alege și a fi aleși. Deasemenea și în țările democrației noi, militarii se bucură de dreptul de a alege și a fi aleși.

Faptul că regimurile de democrație burgheză refuză acest drept militarilor, reprezintă în realitate o recunoaștere a inferiori-

tăţii acestor regimuri, care îşi zic democratice, dar care consideră o mare parte a poporului inaptă de a-şi spune părerea.

Noua Constituţie consfinţeşte, la rând cu alte cuceriri noi ale regimului democratic, dreptul la vot al militarilor de toate gradele. Acestui principiu adânc democratic îi datorăm prezenţa, printre alţi reprezentanţi ai poporului, şi a deputaţilor militari.

La noi în ţară toate drumurile sunt deschise femeii

Femeile reprezintă o altă parte şi mai numeroasă a populaţiei, căreia în multe ţări nu i se recunoaşte aptitudinea de a lua parte

Deputata Liuba Chişinevschi, membră în Prezidiul Republicii Populare Române, Vice-Preşedinta Confederaţiei Generale a Muncii.

la viaţa cetăţenească. Luaţi orice ţară a democraţiei burgheze, literatura, arta ei. Clasele dominante din aceste ţări privesc femeia drept obiect de desfătare, drept bibelou sau drept servitoare. Cu ipocrizia caracteristică lumii capitaliste, poeţii burghezi cântă şi proslăvesc femeia. In realitate, femeia muncitoare, femeia mamă, femeia soţie, este ţinută în condiţii umilitoare de inferioritate socială, juridică, economică faţă de bărbat.

Noi însă ne călăuzim de alte principii decât de principiile demne de Evul Mediu, pe care le aplică în practică regimurile de democrație burgheză. La noi în țară, toate drumurile sunt deschise femeii: femeia poate deveni orice, dela mecanic până la ministru. Vedem crescând din sânul poporului, din rândurile muncitorimii și țărănimii, femei cu un larg orizont politic, cu o energie clocotitoare, cu conștiința limpede, femei oameni de Stat cum nu are și nu a avut nicio țară din lume, cu excepția țărilor democrației noi, dar mai ales a acelei țări al cărei exemplu luminos călăuzește întreaga omenire progresistă: Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice.

Tineretul are putința să-și dea energia și avântul pentru a construi o viață mai bună pentru el și întregul popor

Printre deputații Marei Adunări Naționale avem numeroși reprezentanți ai tineretului. Tristă ar fi fost soarta acestor tineri sub regimurile de pseudo-democrație capitalistă, unde unei mari părți a tineretului muncitor i se refuza dreptul la carte, unde numai cei cu dare de mână pot spera într'un viitor mai bun și unde tineretul, din fragedă vârstă, este otrăvit cu propagandă șovină, războinică, fiind privit de către stăpânitorii imperialiști în primul rând drept carne de tun.

La noi în țară, sub soarele regimului democratic, tineretul are putința să-și dea energia și avântul pentru a construi o viață mai bună pentru el și întregul popor. In fiecare kilometru de șosea, în fiecare cărămidă pusă, tinerii noștri văd chezășia viitorului luminos ce se deschide în fața țării noastre.

Noi nu ne educăm tineretul în spiritul huliganismului, în spiritul admirației față de gangsteri, noi nu propovăduim măciuca, stiletul și pistolul. Noi nu împingem tineretul pe calea distrugerii și a vandalismului, așa cum îl împingea fascismul și cum îl împing astăzi imperialiștii de peste mări și oceane, ci noi îndrumăm tineretul pe calea muncii constructive. Noi construim nu numai o țară nouă, ci și un tineret nou, un cetățean nou al țării noastre.

Astăzi munca constructivă a tineretului clocoteşte pe numeroase şantiere. Datorită acestei munci creatoare, tineretul creşte în ochii celor vârstnici, dispar prejudecăţile, se surpă zidul ce era în mod artificial ridicat între generaţii. Mai mult decât atât. Avântul cu care tineretul participă la bătălia reconstrucţiei molipseşte şi pe vârstnici, dând naştere unei largi mişcări populare de muncă voluntară.

Noua Constituţie garantează naţionalităţilor conlocuitoare drepturi pe care nu pot decât să le viseze popoarele şi naţionalităţile asuprite din lumea dominată de imperialişti

Avem în rândurile deputaţilor noştri reprezentanţi ai naţionalităţilor conlocuitoare din ţara noastră. Noi ne mândrim de faptul

Ilona Nyilos, ţărancă maghiară, membră în Prezidiul Republicii Populare Române, deputată de Cluj.

că, în timp ce în lumea capitalistă bântue propaganda şovină, crimele rasiale sunt privite drept virtute, iar asuprirea naţională este privită drept atribut necesar al politicii de Stat, la noi în ţară poporul, fără deosebire de naţionalitate, munceşte cot la cot pentru

desvoltarea Republicii Populare Române. Iar noua Constituție garantează naționalităților conlocuitoare drepturi pe care nu pot decât să le viseze popoarele și naționalitățile asuprite din lumea dominată de imperialiști. In acest fel este format organul suprem al puterii de Stat în Republica Populară Română.

Marea Adunare Națională, alcătuită din muncitori, țărani, femei, tineri, militari, intelectuali și reprezentanți ai categoriilor mijlocii, reprezintă imaginea fidelă a întregului popor al țării noastre, în tot ce are el creator și constructiv.

Modul de activitate a Marei Adunări Naționale

Doamnelor și domnilor deputați,

Dacă prin compoziția sa Marea Adunare Națională se deosebește fundamental de vechile Parlamente, apoi și în ceeace privește modul de activitate a ei deosebirea este profundă.

Lucrările Marei Adunări Naționale nu pot avea nimic comun cu pălăvrăgeala ce se practica în Parlamentele vechi. Noii deputați vin să aducă cuvântul greu și cântărit al maselor de alegători. Ei se vor aduna pentru ca să conlucreze, într'un spirit de muncă constructivă intensă, la elaborarea hotărîrilor de ordin politic, social și economic, iar apoi se vor întoarce fiecare la preocupările lui, pentru a urmări și verifica cum se aplică hotărîrile luate, până în cel mai îndepărtat cătun, pentru a păstra un strâns contact cu masa de alegători și a îndeplini în mijlocul lor o muncă de lămurire, de mobilizare și de îndreptare a lipsurilor și neajunsurilor.

Constituția noastră consfințește desființarea uneia din principalele piedici în calea desvoltării democratice a României: monarhia.

Ea consfințește desființarea instituțiilor reacționare și arhaice, cum a fost Senatul.

Ea stabilește o unitate deplină în exercitarea puterii de Stat în Republica Populară Română, proclamând Marea Adunare Națională drept singurul organ suprem al puterii de Stat, drept unicul organ legislativ al Republicii Populare Române, drept organul

în faţa căruia răspund toate celelalte organe ale Statului, inclusiv Prezidiul şi Guvernul.

Constituţia noastră se inspiră totodată din principiul profund democratic al răspunderii reprezentanţilor poporului în faţa poporului, prevăzând că deputaţii pot fi revocaţi şi înainte de termen prin voinţa alegătorilor.

Astfel se traduce în practică unul din principiile fundamentale ale Constituţiei noastre, anume că puterea emană dela popor şi este exercitată de popor.

Garantarea materială a exercitării drepturilor cetăţeneşti

Doamnelor şi domnilor deputaţi,

Un alt principiu care deosebeşte Constituţia noastră de cele ale regimurilor democraţiei burgheze este acela al garantării materiale a exercitării drepturilor cetăţeneşti.

In vechea Constituţie figurau o serie de articole prin care se proclama „libertatea tuturora de a comunica şi publica ideile şi opiniile lor, prin grai, prin scris sau prin presă", libertatea întrunirilor etc. In realitate aceste articole cuprindeau minciuna cea mai abjectă.

13 Decembrie, Lupenii, Griviţa nu s'au şters şi nu se vor şterge niciodată din amintirea muncitorimii şi a întregului popor ca o mărturie a felului cum clasele dominante traduceau în viaţă prevederile constituţionale.

In timp ce Constituţia proclama că „niciun ziar sau publicaţiune nu va putea fi suspendată sau suprimată", presa muncitorească şi democratică era supusă prigoanei celei mai feroce.

In timp ce Constituţia proclama în vorbe libertatea de asociaţie, Partidul clasei muncitoare, Partidul Comunist, era alungat în adâncă ilegalitate, activiştii lui schingiuiţi în camerele de tortură ale Siguranţei, condamnaţi la ani grei de ocnă sau închisoare, adeseori asasinaţi. Se guverna prin legi excepţionale, se reprima în mod sălbatec orice mişcare a ţărănimii pentru pământ, se înnăbuşea prin mijloacele cele mai barbare mişcarea democratică şi antifascistă.

Poporul nostru n'are poftă de a se întoarce la aceste stări de tristă pomenire.

Prin trecerea puterii de Stat în mâna poporului, libertățile cetățenești ale poporului muncitor au devenit din ficțiune o realitate. Această cucerire istorică este înscrisă în noua noastră Constituție, unde fiecare articol privitor la drepturi și libertăți indică și garanțiile materiale de exercitare a lor, create de regimul democrației populare.

Totodată în Constituția noastră figurează drepturi cetățenești noi, pe care nu le proclamă și nu le garantează decât Constituția Uniunii Republicilor Socialiste Sovietice și, după exemplul ei, cele ale țărilor democrației noi: dreptul la muncă, dreptul la învățătură, dreptul la odihnă, dreptul la ocrotire socială.

Ce ar putea opune acestor drepturi așa numitele mari democrații occidentale, Anglia, Franța și Statele Unite? Dreptului la muncă ele pot opune doar dreptul de a muri de foame; dreptului la învățământ, dreptul la ignoranță pentru fiii păturilor muncitoare.

Noi considerăm înscrierea drepturilor pe care le-am enumerat în noua noastră Constituție, cât și numeroasele măsuri practice de ordin legislativ și economic ce s'au luat pentru garantarea lor, drept una din cuceririle cele mai însemnate ale democrației populare.

Un drept care ne este deosebit de scump și de prețios: dreptul la existența independentă și suverană a Statului nostru

Mai există, doamnelor și domnilor deputați, un drept care ne este deosebit de scump și de prețios. Acesta este dreptul la existența independentă și suverană a Statului nostru.

Este cât se poate de caracteristic că vechea Constituție din 1923 nu pomenea niciun cuvânt despre independența Statului. Aceasta, pe bună dreptate, deoarece sub dominația marelui capital și a moșierimii, țara noastră era lipsită de independența reală, atât politică cât și economică.

Ţara noastră a fost satelit al marilor puteri imperialiste, începând cu Anglia şi Franţa şi terminând cu Germania nazistă.

Puterile imperialiste îi atribuiau ţării noastre rolul de jandarm la graniţa Uniunii Republicilor Socialiste Sovietice, pentru a o transforma până la urmă în bază de atac împotriva marelui stat vecin şi a împinge România la criminala agresiune antisovietică.

Noi am curmat astăzi această situaţie şi declarăm sus şi tare,

Reprezentanţii poporului, deputaţii muncitori, plugari, intelectuali, meseriaşi, femei şi tineri, aplaudă expunerea d-lui Gh. Gheorghiu-Dej.

pentru aventurierii imperialişti de pretutindeni, că am curmat-o pentru totdeauna.

Aşa cum glăsueşte art. 1 al Constituţiei noastre: „Republica Populară Română este un Stat popular, unitar şi independent", şi această independenţă a noastră noi vom şti să o apărăm împotriva oricăror duşmani imperialişti ai suveranităţii popoarelor.

Astăzi independenţa multor ţări ale Europei, inclusiv a unor ţări mari ca Franţa şi Italia, se află într'o gravă primejdie.

Guvernele trădătoare, în care joacă un rol de frunte socialiştii de dreapta, aruncă pe umerii propriilor lor popoare jugul imperialismului american.

Sub paravanul faimoasei doctrine Truman şi al nu mai puţin faimosului plan Marshall, se ascunde pierderea suveranităţii naţionale de către statele victime ale aşa zisului „ajutor american", transformarea lor în unelte ale imperialismului american, amestecul cel mai brutal al imperialiştilor străini în treburile interne ale acestor ţări, subordonarea intereselor lor economice celor ale marilor trusturi monopoliste, care subjugă economiceşte alte ţări şi înnăbuşe economia lor naţională.

Cât de jos au căzut în zelul lor slugarnic lacheii europeni ai imperialismului american, de teapa lui Léon Blum sau a fruntaşilor laburişti englezi, se poate vedea din faptul că ei încearcă chiar să justifice „în mod teoretic" renunţarea ţărilor europene la suveranitatea şi independenţa lor.

In ceeace ne priveşte, noi nu suntem dispuşi să renunţăm, nici în teorie şi nici în practică, la niciun dram al independenţei naţionale şi a suveranităţii de Stat ale Republicii Populare Române.

Smulgerea puterii din mâinile acelor clase care erau legate politiceşte şi economiceşte de imperialismul străin, conştiinţa adâncă a majorităţii mari a poporului că el are ce apăra, consolidarea tot mai mare a unităţii politice şi morale a poporului, desvoltarea planificată a economiei noastre în vederea lichidării înapoierii economice, toate acestea constitue chezăşia sigură a independenţei noastre naţionale.

Un factor de seamă în opera de asigurare a independenţei Republicii Populare Române îl constitue politica noastră de pace şi înţelegere între popoare, tratatele de prietenie, încheiate cu ţările vecine, în primul loc Tratatul de prietenie şi asistenţă mutuală între Republica Populară Română şi invincibila U. R. S. S., precum şi rodnicele relaţii economice cu U. R. S. S. şi alte ţări vecine, relaţii bazate pe respectarea reciprocă a intereselor fiecărei ţări.

Aţâţătorilor de război, provocatorilor de panică, celor ce caută să intimideze şi să terorizeze popoarele democratice, noi

le opunem calmul nostru, conştiinţa forţei pe care o reprezintă popoarele iubitoare de pace, hotărîrea de fier a întregului popor de a sta de pază independenţei, suveranităţii şi securităţii Statului nostru.

Acestea sunt câteva din trăsăturile fundamentale ale noii Constituţii pe care o supunem Marei Adunări Naţionale a Republicii Populare Române.

„Criticile" la care se poate aştepta Constituţia noastră

Desigur, Constituţiei noastre nu-i lipsesc şi nu-i vor lipsi criticile.

Posibil că dincolo de Canalul Mânecii ni se va reproşa că nu avem şi noi o cameră a Lorzilor şi că deci Constituţia noastră nu este destul de democratică. Posibil că dincolo de Ocean ni se va reproşa că n'am adoptat sistemul potrivit căruia la putere se succed două clici politice deopotrivă străine de interesele poporului muncitor. Poate că ni se va reproşa că în Parlamentul nostru nu figurează oamenii de încredere ai arhimiliardarilor, ai regilor oţelului, petrolului sau ai conservelor de carne, sau că nu avem respect faţă de interesele trusturilor monopoliste internaţionale petrolifere sau de altă natură. Nu ne-ar mira dacă dincolo de mări şi oceane s'ar contesta caracterul democratic al regimului nostru, pe motiv că n'am recurs la cumpărarea de voturi, la corupţia în masă şi la ajutorul gangsterilor, pentru a asigura succesul alegerilor, aşa cum se obişnueşte în campaniile electorale din Statele Unite. Nu ne-ar surprinde dacă d. De Gasperi ar pune la îndoială democratismul nostru, pe motiv că noi n'am trimis în toată ţara 300.000 poliţişti înarmaţi cu mitraliere americane, aşa cum a făcut d-sa în vederea apropiatelor alegeri.

In schimb, am trimis 358.000 îndrumători care au luminat masa poporului, având drept singura armă cartea cu textul Constituţiei noastre.

Şi Papa dela Roma va găsi, fără îndoială, motive să critice Constituţia noastră, pentrucă ea nu concordă cu tendinţa Vaticanului de a se amesteca în treburile interne ale diferitelor ţări sub

pretext de păstorire a drept-credincioşilor catolici. Cine ştie dacă Vaticanul, care a supus unui fel de excomunicare religioasă milioanele de catolici italieni aderenţi ai Frontului Popular, nu se va gândi să arunce afurisenia şi asupra noastră, pe motiv că noua noastră Constituţie nu prevede supunerea cetăţenilor noştri de religie catolică faţă de directivele politice ale Vaticanului, sau pentrucă nu ne-am lăsat ispitiţi de strălucirea viţelului de aur american, la ale cărui picioare vrea Vaticanul să-şi aducă drept-credincioşii.

Supărarea Vaticanului constă în aceea că sutele de mii de cetăţeni de religie catolică din ţara noastră n'au dat ascultare enciclicelor şi îndemnurilor pornite dela Vatican şi că aceşti catolici, în frunte cu o parte a clerului catolic de jos, au venit să voteze listele Frontului Democraţiei Populare şi să aprobe proectul nouii Constituţii.

Masele de credincioşi de orice religie din ţara noastră ştiu că noua Constituţie le acordă dreptul de exercitare nestingherită a confesiunii lor. In locul prigoanei religioase, al cărei focar este de secole Vaticanul, Constituţia Republicii Populare Române proclamă libertatea religioasă.

Deaceea, credincioşii de orice religie privesc cu încredere regimul democratic popular şi Constituţia lui.

Tocmai acest lucru îi supără şi îi nemulţumeşte pe cei dela Vatican. Noi rămânem însă nepăsători faţă de „criticile" şi supărările imperialiştilor şi slugoilor lor, ale marilor capitalişti şi ale Vaticanului.

Ceeace contează pentru noi, este părerea poporului. Această părere, poporul şi-a exprimat-o cu prilejul alegerilor pentru Marea Adunare Naţională.

Constituţia — mijloc de ridicare politică a poporului

In noua Constituţie, poporul nostru vede întruchiparea voinţei şi a intereselor sale, garanţia desvoltării tot mai mari a ţării noastre pe drumul democraţiei populare, pe drumul asigurării bunului trai al celor mulţi.

Niciodată în ţara noastră un document nu a pătruns atât de adânc în conştiinţa maselor celor mai largi ale poporului.

Milioane de oameni, în oraşe şi în sate, au citit şi desbătut Constituţia.

Ea însăşi a fost un mijloc de ridicare politică a poporului, o armă de luptă admirabilă contra celor ce lucrează din întuneric împotriva intereselor poporului şi a Republicii Populare Române.

Noi am făcut alegerile fără butoaie cu ţuică, fără agenţi electorali, fără asasinate electorale, fără furt de urne.

Deputaţii urmărind cu deosebită atenţie desbaterile Marei Adunări Naţionale.

Rămăşiţele reacţiunii, de a căror existenţă nu avem voie să uităm, au încercat să provoace abţinerea cetăţenilor dela vot. Înfrângerea le-a fost sdrobitoare. Poporul a respins manevrele acelora ce au căutat întotdeauna să împiedice masele populare dela participarea activă la viaţa politică.

Participarea fără precedent a populaţiei la vot este o dovadă elocventă a activizării şi a conştiinţei politice a celor mai largi mase ale poporului, ţinute în trecut în ignoranţă şi întuneric.

Iată un rezultat al muncii forțelor noastre democratice în frunte cu Partidul Muncitoresc Român.

Alegerile s'au transformat într'o entuziastă manifestare a adeziunii poporului la noua Constituție. In felul acesta, încă înainte de a fi supusă Marei Adunări Naționale, poporul, în covârșitoarea sa majoritate, s'a pronunțat în favoarea Constituției.

Nenumărați cetățeni și grupuri de cetățeni au luat parte la discutarea largă cu adevărat populară a Constituției și și-au trimis propunerile și sugestiile. In redactarea textului definitiv al proec-

D. Gh. Gheorghiu-Dej răspunde aplauzelor puternice ale Marei Adunări Naționale

tului, care vă este supus, s'a ținut seama de multe din aceste propuneri. Vă revine acum d-v., doamnelor și domnilor deputați, de a da forma definitivă proectului de Constituție și de a-l transforma, dintr'un proect, în legea fundamentală a Republicii Populare Române.

Nu peste mult timp vom fi chemați să realizăm, așa cum glăsuește Constituția, organele locale ale puterii populare.

Prin această reformă se va da Republicii Populare Române un nou instrument puternic de exercitare a puterii de către popor, de atragere a maselor populare largi la opera de conducere a Statului.

In fața Republicii noastre Populare se deschid perspective noi, strălucite.

Noua Constituție, reformele democratice ce decurg din ea, vasta operă de reconstrucție economică pe care am inițiat-o duc țara noastră înainte, spre trepte superioare ale desvoltării sociale pentru binele poporului, pentru propășirea patriei noastre.

In mersul acesta înainte, reprezentanții poporului, deputații Marei Adunări Naționale, au un rol însemnat de îndeplinit. Nu mă pot opri să nu profit de acest prilej, ca în numele Partidului Muncitoresc Român, ca forță conducătoare a Frontului Democrației Populare, ca exponent al clasei celei mai avansate a societății, să felicit pe reprezentanții poporului aleși în alegerile din 28 Martie și prin ei milioanele de alegători care au știut să aleagă o astfel de reprezentanță populară, una din garanțiile desvoltării democratice a Republicii noastre Populare *(aplauze furtunoase, îndelung repetate; membrii Adunării ovaționează în picioare)*.

BCUIASI CENTRAL

DISCUTAREA ŞI VOTAREA PE ARTICOLE A PROECTULUI DE CONSTITUŢIE

In ziua de 12 Aprilie, au fost luate în discuţie articolele proectului de Constituţie.

La discutarea primului articol a fost propusă adăugarea cuvântului „suveran", astfel încât art. 1 din Constituţie să aibă următorul text: *„Republica Populară Română este un Stat popular, unitar, independent şi suveran"*. Amendamentul a fost pus la vot şi adoptat. Articolele 2, 3, 4 şi 5 s'au votat fără nicio modificare.

La articolul 6 s'a propus adăugarea cuvântului „pădurile", astfel ca articolul să aibă următorul text:

„Bogăţiile de orice natură ale subsolului, zăcămintele miniere, pădurile, apele, izvoarele de energie naturală, căile de comunicaţie ferate, rutiere, pe apă şi în aer, poşta, telefonul, telegraful şi radio-ul aparţin Statului ca bunuri comune ale poporului. Prin lege, se vor stabili modalităţile de trecere în proprietatea Statului a bunurilor enumerate în aliniatul precedent, care, la data intrării în vigoare a prezentei Constituţii, se aflau în mâini particulare".

Articolul împreună cu amendamentul a fost apoi votat. Fără modificări au mai fost votate articolele 7, 8, 9 şi 10.

La altă propunere, Marea Adunare Naţională a admis ca art. 11 să aibă următorul text:

„Când interesul general cere, mijloacele de producţie, băncile şi societăţile de asigurare, cari sunt proprietatea particulară a persoanelor fizice sau juridice, pot deveni proprietatea Statului, adică bun al poporului, în condiţiunile prevăzute de lege".

In continuare, se votează fără modificări articolele 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 şi 19.

La articolul 20 a fost propusă adăugarea cuvintelor „terenuri de sport". Astfel, articolul spune:

„Cetăţenii au drept la odihnă. Dreptul la odihnă este asigurat prin reglementarea orelor de muncă, prin concedii plătite în conformitate cu legea, prin organizarea de case de odihnă, sanatorii, cluburi, parcuri, terenuri de sport şi aşezăminte, special amenajate".

S'au votat fără amendament articolele 21, 22 şi 23. Articolul 24 are, în urma amendamentului, următorul text:

„In Republica Populară Română se asigură naţionalităţilor conlocuitoare dreptul de folosire a limbii materne şi organizarea în-

D. Vasile Luca, secretar al Partidului Muncitoresc Român şi Ministrul Finanţelor.

D. Teohari Georgescu, secretar al Partidului Muncitoresc Român şi Ministrul Afacerilor Interne.

văţământului de toate gradele în limba maternă. Administraţia şi justiţia în circumscripţiile locuite şi de populaţii de altă naţionalitate decât cea română, vor folosi oral şi scris şi limba naţionalităţii respective şi vor face numiri de funcţionari din sânul naţionalităţii

UN ASPECT AL DESBATERILOR DIN MAREA ADUNARE NAȚIONALĂ: FIECARE ARTICOL AL PROECTULUI DE CONSTITUȚIE ESTE DISCUTAT DE REPREZENTANȚII POPORULUI.

Milos Todorov, medic, deputat de Timiș-Torontal.

Ion Tăbârcă, tâmplar, deputat de Prahova.

William Suder, muncitor miner, deputat de Hunedoara.

respective sau din altă naționalitate, care cunosc limba populației locale. Predarea limbii și literaturii române este obligatorie în școlile de orice grad".

Articolul 25 a fost amendat după cum urmează :

In afară de *„înființarea și desvoltarea de servicii sanitare pentru asigurarea sănătății publice"*, Statul va încuraja și sprijini educația fizică.

La art. 26 a fost propus un important amendament. Astfel, articolul va avea textul : *„Căsătoria și familia se bucură de protecția Statului"*.

La articolul 27 a fost votat următorul amendament : *„Biserica ortodoxă-română este autocefală și unitară în organizarea sa. Modul de organizare și funcționare a cultelor religioase va fi reglementat prin lege"*.

Modificări de limbă și adăugiri s'au mai produs numai la art. 89, 101 și 105.

BCUIAȘI CENTRAL UNIVERSITARĂ

NOUA CONSTITUȚIE A FOST VOTATĂ IN UNANIMITATE

După terminarea votării pe articole, Marea Adunare Națională a trecut la votarea cu bile a proectului de Constituție în întregime. Rezultatul a fost următorul : bile albe (pentru) 401; bile negre (contra) 0.

D-na Ana Pauker, Ministrul Afacerilor Externe și d. Vasile Luca, Ministrul Finanțelor, votând Constituția.

In unanimitate, Marea Adunare Națională a adoptat proectul de Constituție. Deputații au ovaționat îndelung, din tribune s'au auzit nesfârșite urale.

Deputații: prof. Em. Teodorescu, prof. Gh. Vlădescu-Răcoasa, prof. P. Constantinescu-Iași, Prim Vice-Președinte al Prezidiului R. P. R., scriitorul Gala Galaction, Iosif Chișinevschi, membru în Biroul Politic al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român, și prof. Mihail Dragomirescu, Secretar General al Partidului Național Popular, votând Constituția.

BCUIASI/CENTRU

DISCURSUL D-LUI GH. APOSTOL

Apoi d. Gh. Apostol, primit cu nesfârşite aplauze, a rostit următorul discurs :

Domnule Preşedinte al Prezidiului R. P. R.,
Domnilor membri ai Prezidiului R. P. R.,
Domnule Preşedinte al Consiliului de Miniştri,
Doamnelor şi domnilor miniştri,
Doamnelor şi domnilor deputaţi,

Din acest moment, ţara, poporul nostru, Republica Noastră Populară au o nouă Constituţie (*Adunarea în picioare, aplaudă îndelung*). O Constituţie cum n'a mai avut niciodată poporul nostru, o Constituţie care se deosebeşte ca dela cer la pământ de Constituţiile ţărilor de aşa zisă democraţie burgheză.

Rezultat al luptei grele şi plină de sacrificii dusă de poporul român, în frunte cu clasa muncitoare, noua Constituţie consfinţeşte marile cuceriri democratice ale poporului nostru şi deschide noi şi luminoase perspective de înflorire minunatei şi scumpei noastre Patrii, Republicii Populare Române (*Adunarea, în picioare, ovaţionează îndelung*).

Pentru prima dată în istoria vieţii politice a ţării noastre, poporul şi-a putut construi baza de desvoltare a vieţii sale materiale şi culturale. Poporul, în frunte cu clasa muncitoare, se poate mândri că Republica Populară Română are o Constituţie izvorîtă din adâncile sale interese şi care va asigura bunăstarea şi fericirea tuturor celor ce muncesc cu braţele şi cu mintea, dela oraşe şi dela sate.

Proectul de Constituție elaborat de Frontul Democrației Populare, însușit de Guvernul Republicii Populare Române, îmbogățit de sugestiile și propunerile cetățenilor reprezentanți ai tuturor categoriilor sociale, ca și de amendamentele Domniilor Voastre, a fost votat în unanimitate de Marea Adunare Națională *(aplauze prelungite)*.

Dar odată cu Marea Adunare Națională întreg poporul și-a dat votul pentru noua sa Constituție.

D. Gheorghe Apostol, Președintele Biroului Marei Adunări Naționale, rostind cuvântul de închidere.

In fabrici și la sate, în birouri și în universități, muncitorii și plugarii, intelectualii, militarii, meseriașii, micii comercianți, naționalitățile conlocuitoare, femei și tineri, au desbătut pe larg proectul de Constituție și l-au însușit cu entuziasm, pentrucă au văzut în el nu numai consfințirea cuceririlor democrației populare, ci și perspectivele ce le deschide spre noi și măreție înfăptuiri, spre folosul poporului. Constituția votată în unanimitate de Marea Adunare Națională garantează libertățile cucerite prin lupte grele și

jertfe de sânge ale poporului în frunte cu clasa muncitoare, garantează marile reforme politice, economice şi sociale, înfăptuite dela 6 Martie 1945 până în prezent.

Toţi cetăţenii ţării noastre, indiferent de naţionalitate, de religie şi sex, se pot mândri cu această Constituţie şi ei sunt siguri că perspectivele de desvoltare economică, socială, politică şi culturală vor asigura pacea şi liniştea familiilor lor, vor asigura o viaţă prosperă tuturor *(aplauze prelungite)*.

Toţi cetăţenii ţării noastre, ai Republicii noastre Populare, ridicaţi la o viaţă nouă, la o conştiinţă cetăţenească desvoltată, îşi dau seama că toate aceste înfăptuiri nu se puteau realiza fără lupta unită, organizată, a clasei muncitoare, mobilizată şi condusă de Partidul său, de Statul său Major, de Partidul Muncitoresc Român *(aplauze prelungite)*.

Aceste reforme s'au putut realiza datorită faptului că, dintr'o clasă asuprită, clasa muncitoare a devenit forţa politică conducătoare în Republica Populară Română. *(aplauze prelungite)*.

Deasemenea, toţi cetăţenii ţării recunosc rolul ce l-a jucat în viaţa noastră politică, economică şi socială alianţa dintre clasa muncitoare şi ţărănimea muncitoare cu intelectualitatea progresistă şi naţionalităţile conlocuitoare, care s'a întărit şi se întăreşte şi se va cimenta tot mai mult prin luptele ce s'au dus şi se vor duce pentru ca ţara noastră, dintr'o ţară înapoiată agricolă, să devină o ţară industrială agricolă înaintată *(aplauze prelungite)*.

Iată, deci, valoarea istorică a momentelor pe care le trăim noi, aleşii poporului.

Iată importanţa momentelor istorice pe care le trăiesc toţi cetăţenii şi cetăţenele Republicii Populare Române.

Iată valoarea adevărului istoric : a primei Constituţii populare, a Constituţiei Republicii Populare Române *(aplauze prelungite)*.

Trăiască Constituţia poporului muncitor dela oraşe şi sate *(aplauze prelungite, urale)*.

Trăiască Constituţia Republicii Populare Române *(aplauze îndelung repetate, urale)*.

CONSTITUȚIA

REPUBLICII POPULARE ROMÂNE

TEXTUL VOTAT DE MAREA ADUNARE NAȚIONALĂ IN ȘEDINȚA DIN 13 APRILIE 1948

TITLUL I

Republica Populară Română

ART. 1. — Republica Populară Română este un Stat popular, unitar, independent și suveran.

ART. 2. — Republica Populară Română a luat ființă prin lupta dusă de popor în frunte cu clasa muncitoare împotriva fascismului, reacțiunii și imperialismului.

ART. 3. — In Republica Populară Română întreaga putere de Stat emană dela popor și aparține poporului.

Poporul își exercită puterea prin organe reprezentative, alese prin vot universal, egal, direct și secret.

ART. 4. — Reprezentanții poporului în toate organele puterii de Stat sunt răspunzători în fața poporului și pot fi revocați prin voința alegătorilor, în condițiile stabilite de lege.

TITLUL II

Structura social-economică

ART. 5. — In Republica Populară Română mijloacele de producţie aparţin sau Statului, ca bunuri ale întregului popor, sau organizaţiilor cooperative, sau particularilor, persoane fizice sau juridice.

ART. 6. — Bogăţiile de orice natură ale subsolului, zăcămintele miniere, pădurile, apele, izvoarele de energie naturală, căile de comunicaţie ferate, rutiere, pe apă şi pe mare, poşta, telegraful, telefonul şi radio-ul aparţin Statului ca bunuri comune ale poporului.

Prin lege se vor stabili modalităţile de trecere în proprietatea Statului a bunurilor enumerate în aliniatul precedent, care la data intrării în vigoare a prezentei Constituţii se aflau în mâini particulare.

ART. 7. — Bunurile comune ale poporului constituesc temelia materială a propăşirii economice şi a independenţei naţionale a Republicii Populare Române.

Apărarea şi desvoltarea bunurilor comune ale poporului sunt o îndatorire a fiecărui cetăţean.

ART. 8. — Proprietatea particulară şi dreptul de moştenire sunt recunoscute şi garantate prin lege.

Proprietatea particulară agonisită prin muncă şi economisire se bucură de o protecţie specială.

ART. 9. — Pământul aparţine celor ce-l muncesc.

Statul protejează proprietatea de muncă ţărănească. El încurajează şi sprijină cooperaţia sătească.

Pentru a stimula ridicarea agriculturii, Statul poate crea întreprinderi agricole proprietatea Statului.

ART. 10. — Pot fi făcute exproprieri pentru cauză de utilitate publică pe baza unei legi şi cu o dreaptă despăgubire stabilită de justiţie.

ART. 11. — Când interesul general cere, mijloacele de producţie, băncile şi societăţile de asigurare care sunt proprietate particulară a persoanelor fizice sau juridice, pot deveni proprietatea Statului, adică bun al poporului, în condiţiunile prevăzute de lege.

ART. 12. — Munca este factorul de bază al vieții economice a Statului. Ea este o datorie a fiecărui cetățean. Statul acordă sprijin tuturor celor ce muncesc, pentru a-i apăra împotriva exploatării și a ridica nivelul lor de trai.

ART. 13. — Statul acordă protecție inițiativei particulare puse în slujba intereselor generale.

ART. 14. — Comerțul intern și extern este reglementat și controlat de Stat și se exercită de întreprinderi comerciale de Stat, particulare și cooperative.

ART. 15. — Statul îndrumează și planifică economia națională în vederea desvoltării puterii economice a țării, asigurării bunei stări a poporului și garantării independenței naționale.

TITLUL III

Drepturile și îndatoririle fundamentale ale cetățenilor

ART. 16. — Toți cetățenii Republicii Populare Române, fără deosebire de sex, naționalitate, rasă, religie sau grad de cultură, sunt egali în fața legii.

ART. 17. — Orice propovăduire sau manifestare a urii de rasă sau de naționalitate se pedepsește de lege.

ART. 18.—Toți cetățenii, fără deosebire de sex, naționalitate, rasă, religie, grad de cultură, profesiune, inclusiv militarii, magistrații și funcționarii publici, au dreptul să aleagă și să fie aleși în toate organele Statului.

Dreptul de a alege îl au toți cetățenii care au împlinit vârsta de 18 ani, iar dreptul de a fi aleși—cei care au împlinit vârsta de 23 ani.

Nu se bucură de dreptul de vot persoanele interzise, lipsite de drepturi civile și politice și nedemne, declarate ca atare de organele în drept conform legii.

ART. 19. — Cetățenii au drept la muncă. Statul asigură treptat acest drept prin organizarea și desvoltarea planificată a economiei naționale.

ART. 20. — Cetățenii au drept la odihnă. Dreptul la odihnă este asigurat prin reglementarea orelor de muncă, prin concedii plătite, în conformitate cu legea, prin organizarea de case de odihnă,

sanatorii, cluburi, parcuri, terenuri de sport şi aşezăminte, special amenajate.

ART. 21. — Femeia are drepturi egale cu bărbatul în toate domeniile vieţii de Stat, economic, social, cultural, politic şi de drept privat.

La muncă egală, femeia are drept de salarizare egală cu bărbatul.

ART. 22. — In Republica Populară Română toţi cetăţenii au drept la învăţătură.

Statul asigură îndeplinirea acestui drept prin organizarea şi desvoltarea învăţământului primar obligatoriu şi gratuit, prin burse de Stat acordate elevilor şi studenţilor merituoşi şi prin organizarea şi desvoltarea învăţământului profesional şi tehnic.

ART. 23. — Statul încurajează şi sprijină desvoltarea ştiinţei şi a artei şi organizează institute de cercetări, biblioteci, edituri, teatre, muzee, conservatoare.

ART. 24. — In Republica Populară Română se asigură naţionalităţilor conlocuitoare dreptul de folosire a limbii materne şi organizare a învăţământului de toate gradele în limba maternă. Administraţia şi Justiţia, în circumscripţiile locuite şi de populaţii de altă naţionalitate decât cea română, vor folosi oral şi scris şi limba naţionalităţii respective şi vor face numiri de funcţionari din sânul naţionalităţii respective sau din altă naţionalitate, care cunosc limba populaţiei locale.

Predarea limbii şi literaturii române este obligatorie în şcolile de orice grad.

ART. 25. — Statul poartă grijă de sănătatea publică prin înfiinţarea şi desvoltarea de servicii sanitare şi prin încurajarea şi sprijinirea educaţiei fizice.

Statul asigură ocrotire socială şi asistenţă medicală pentru boală, accidente şi invaliditate rezultate din muncă, în timpul muncii sau în serviciul de apărare a patriei, precum şi pentru bătrâneţe, atât salariaţilor săi cât şi acelora ai întreprinderilor particulare, a căror contribuţie şi drepturi se fixează prin lege.

ART. 26. — Căsătoria şi familia se bucură de protecţia Statului.

Mama precum și copiii până la vârsta de 18 ani se bucură de protecție deosebită, stabilită prin lege.

Părinții au aceleași îndatoriri față de copiii născuți în afara căsniciei ca și pentru cei născuți în căsătorie.

Sunt valabile numai actele de stare civilă încheiate de organele Statului.

ART. 27. — Libertatea conștiinței și libertatea religioasă sunt garantate de Stat.

Cultele religioase sunt libere să se organizeze și pot funcționa liber dacă ritualul și practica lor nu sunt contrarii Constituției, securității publice sau bunelor moravuri.

Nicio confesiune, congregație sau comunitate religioasă nu poate deschide sau întreține instituții de învățământ general, ci numai școli speciale pentru pregătirea personalului cultului sub controlul Statului.

Biserica ortodoxă-română este autocefală și unitară în organizarea sa.

Modul de organizare și funcționare a cultelor religioase va fi reglementat prin lege.

ART. 28. — Libertatea individuală a cetățenilor este garantată.

Nimeni nu poate fi arestat și deținut mai mult de 48 ore, fără un mandat al Parchetului, al organelor de instrucție, stabilite de lege, sau autorizarea instanțelor judecătorești, conform prevederilor legii.

ART. 29. — Domiciliul este inviolabil. Nimeni nu poate intra în domiciliul sau reședința cetățenilor fără învoirea acestora, decât în prezența lor și în baza unui ordin scris al autorității competente, sau în caz de flagrant delict.

ART. 30. — Nimeni nu poate fi condamnat și ținut a executa o pedeapsă decât în baza hotărîrii judecătorești, pronunțate în conformitate cu legea.

ART. 31. — Libertatea presei, a cuvântului, a întrunirilor, meetingurilor, cortegiilor și manifestațiilor este garantată.

Exercitarea acestor drepturi este asigurată prin faptul că mijloacele de tipărire, hârtia și locurile de întrunire sunt puse la dispoziția celor ce muncesc.

ART. 32. — Cetăţenii au dreptul de a se asocia şi organiza, dacă scopul urmărit nu este îndreptat în contra ordinii democratice stabilită prin Constituţie.

Orice asociaţie cu caracter fascist sau antidemocratic este interzisă şi pedepsită de lege.

ART. 33. — Secretul corespondenţei este garantat. Numai în caz de instrucţie penală, sub stare de asediu sau în caz de mobilizare, corespondenţa poate fi controlată.

ART. 34. — Orice cetăţean are dreptul de petiţionare, precum şi dreptul de a cere organelor prevăzute de legi trimiterea în judecată a oricărui funcţionar public, pentru infracţiunile săvârşite în timpul exercitării serviciului.

ART. 35. — Republica Populară Română acordă drept de refugiu tuturor străinilor urmăriţi pentru activitatea lor democratică, pentru lupta de eliberare naţională, pentru activitate ştiinţifică sau culturală.

ART. 36. — Apărarea patriei este o datorie de onoare a tuturor cetăţenilor.

Serviciul militar este obligatoriu pentru toţi cetăţenii în conformitate cu legea.

Trădarea de patrie — călcarea jurământului, trecerea în slujba duşmanului, aducerea de prejudicii puterii militare a Statului — constitue crima cea mai gravă faţă de popor şi se pedepseşte cu toată asprimea legii.

TITLUL IV

Organul suprem al puterii de Stat

ART. 37. — Organul suprem al puterii de Stat a Republicii Populare Române este Marea Adunare Naţională a R. P. R.

ART. 38. — Marea Adunare Naţională a R. P. R. este unicul organ legislativ al Republicii Populare Române.

ART. 39. — Marea Adunare Naţională a Republicii Populare Române are în competenţa sa directă:

1) Alegerea Prezidiului Marei Adunări Naţionale a Republicii Populare Române;

2) Formarea Guvernului R. P. R.;

3) Modificarea Constituției;

4) Stabilirea numărului, atribuțiunilor și denumirii ministerelor și desființarea, contopirea sau noua denumire a celor existente;

5) Votarea bugetului Statului, a încheierii exercițiilor bugetare, fixarea impozitelor și a modului lor de percepere;

6) Chestiunile războiului și ale păcii;

7) Să decidă consultarea poporului prin referendum;

8) Acordarea amnistiei.

ART. 40. — Marea Adunare Națională a Republicii Populare Române alege din sânul său Prezidiul Marei Adunări Naționale a Republicii Populare Române.

Prezidiul se alege cu jumătate plus unul din numărul total al deputaților.

ART. 41. — Prezidiul Marei Adunări Naționale a Republicii Populare Române se compune dintr'un președinte, trei vice-președinți, un secretar și din 14 membri aleși direct de Marea Adunare Națională a R. P. R.

ART. 42. — Prezidiul Marei Adunări Naționale a R. P. R., în totalitatea lui, sau oricare din membrii săi, sunt revocabili oricând de Marea Adunare Națională a Republicii Populare Române cu majoritatea prevăzută de art. 40.

ART. 43. — Prezidiul Marei Adunări Naționale a Republicii Populare Române este răspunzător de întreaga sa activitate față de Marea Adunare Națională a Republicii Populare Române.

ART. 44. — Prezidiul Marei Adunări Naționale a Republicii Populare Române are următoarele atribuțiuni:

1) Convoacă Marea Adunare Națională a Republicii Populare Române în sesiuni ordinare și extraordinare;

2) Emite decrete;

3) Interpretează legile votate de Marea Adunare Națională a Republicii Populare Române;

4) Exercită dreptul de grațiere și comută pedepsele;

5) Conferă decorațiile și medaliile Republicii Populare Române;

6) Reprezintă Republica Populară Română în relaţiile internaţionale;

7) Acreditează şi recheamă, la propunerea Guvernului, pe reprezentanţii diplomatici ai Republicii Populare Române;

8) Primeşte scrisorile de acreditare şi rechemare ale reprezentanţilor diplomatici ai statelor străine, acreditaţi pe lângă el;

9) In intervalul dintre sesiunile Marei Adunări Naţionale a Republicii Populare Române, numeşte şi revocă pe miniştri la propunerea preşedintelui Consiliului de Miniştri;

10) Stabileşte gradele militare, rangurile diplomatice şi titlurile onorifice, la propunerea Guvernului;

11) Face numiri şi confirmări în funcţiunile publice, la propunerea miniştrilor de resort sau a Guvernului conform legii;

12) In intervalul dintre sesiunile Marei Adunări Naţionale a Republicii Populare Române, la propunerea Guvernului, declară starea de război şi mobilizarea parţială sau generală, în caz de agresiune împotriva Republicii Populare Române, sau împotriva unui alt stat, faţă de care are obligaţii de apărare mutuală ce decurg din tratatele internaţionale;

13) Ratifică sau denunţă tratatele internaţionale, la propunerea Guvernului;

14) Rezolvă orice chestiune cu care este însărcinat de către Marea Adunare Naţională a Republicii Populare Române şi exercită orice atribuţie ce i se dă prin lege.

ART. 45. — Prezidiul Marei Adunări Naţionale a Republicii Populare Române ia hotărîri valabile cu majoritatea simplă a membrilor săi.

Decretele vor fi semnate de către preşedintele şi secretarul Prezidiului Marei Adunări Naţionale a Republicii Populare Române.

In caz de împiedicare a acestora, preşedintele va fi înlocuit de unul dintre vice-preşedinţi, iar secretarul, de unul dintre membrii desemnaţi de Prezidiu, din sânul său.

ART. 46. — După expirarea mandatului Marei Adunări Naţionale a Republicii Populare Române sau în caz de disolvare înainte de termen, Prezidiul Marei Adunări Naţionale a R. P. R. îşi continuă funcţiunile sale până la alegerea noului Prezidiu.

ART. 47. — Marea Adunare Națională a R. P. R. se alege pe timp de 4 ani. Ea se compune din reprezentanții poporului (deputați) aleși potrivit normelor ce se stabilesc prin legea electorală.

ART. 48. — Sesiunile ordinare ale Marei Adunări Naționale a R. P. R. au loc cel puțin de 2 ori pe an și durează până la terminarea lucrărilor.

Convocarea Marei Adunări Naționale a R. P. R. se face prin decret de către Prezidiul Marei Adunări Naționale a R. P. R.

ART. 49. — Marea Adunare Națională a R. P. R. poate fi convocată în sesiuni extraordinare printr'un decret al Prezidiului, la cererea cel puțin a unei treimi din numărul deputaților.

ART. 50. — După validarea deputaților, Marea Adunare Națională a R. P. R. își alege un Birou pentru conducerea desbaterilor compus dintr'un președinte, trei vice-președinți și secretari. Biroul Marei Adunări Naționale a R. P. R. se alege pentru fiecare sesiune a Marei Adunări Naționale a R. P. R.

Desbaterile Marei Adunări Naționale a R. P. R. vor fi prezidate de președinte sau de unul din vice-președinții Biroului, conform Regulamentului elaborat de Marea Adunare Națională a R. P. R.

ART. 51. — Marea Adunare Națională a R. P. R. lucrează valabil cu jumătate plus unul din numărul total al deputaților și ia hotărîri valabile cu majoritatea simplă a deputaților prezenți, afară de cazul când Constituția sau Regulamentul prevede un alt număr.

ART. 52. — Votarea se poate face prin vot secret, prin ridicare de mâini sau aclamații, după cum va hotărî Marea Adunare Națională a R. P. R.

ART. 53. — Marea Adunare Națională a R. P. R. validează alegerea deputaților. Votul deputaților este valabil și înainte de validare.

ART. 54. — Deputații validați depun în fața Marei Adunări Naționale a R. P. R. următorul jurământ:

„Jur că voi servi poporul și Republica Populară Română cu tot devotamentul și puterea mea de muncă, că voi păzi și respecta Constituția și legile țării;

„Că voi păstra secretele de Stat şi voi apăra interesele poporului şi ale Statului, libertăţile democratice şi independenţa patriei." Acelaş jurământ va fi depus de membrii Prezidiului Marei Adunări Naţionale a R. P. R. şi de către membrii Guvernului la intrarea în funcţie.

ART. 55. — Iniţiativa legislativă aparţine Guvernului. Deasemenea deputaţii, în număr de cel puţin o cincime din numărul total, pot lua iniţiativa oricărei legi.

ART. 56. — După votarea legilor de către Marea Adunare Naţională a R. P. R., ele se semnează de către preşedintele şi secretarul Prezidiului şi se publică în Monitorul Oficial. Legea intră în vigoare la termenul arătat în cuprinsul ei sau a treia zi după publicarea în Monitorul Oficial.

ART. 57. — Şedinţele Marei Adunări Naţionale a R. P. R. sunt publice, în afară de cazul când Marea Adunare Naţională a R. P. R. decide şedinţă secretă.

ART. 58. — Marea Adunare Naţională a R. P. R. are dreptul a face anchete şi cercetări în orice domeniu, prin comisiile ce vor fi alese din sânul său.

Toate autorităţile şi organele de Stat, precum şi persoanele particulare sunt obligate a da orice informaţii şi a pune la dispoziţie orice acte cerute de către comisiile de anchetă.

ART. 59. — Nici un deputat nu poate fi reţinut, arestat sau urmărit fără autorizarea Marei Adunări Naţionale a R. P. R., în timpul sesiunilor, sau a Prezidiului Marei Adunări Naţionale a R. P. R., între sesiuni, pentru orice fapte penale, afară de cazurile de flagrant delict, când se va cere de îndată aprobarea Marei Adunări Naţionale a R. P. R. sau a Prezidiului Marei Adunări Naţionale a R. P. R.

ART. 60. — Marea Adunare Naţională a R. P. R. se consideră disolvată la expirarea mandatului pentru care a fost aleasă. Marea Adunare Naţională a R. P. R. se poate disolva singură înainte de această dată.

ART. 61. — In caz de război sau în alte împrejurări excepţionale, Marea Adunare Naţională a R. P. R. poate să-şi prelungească mandatul pentru timpul cât va dura starea excepţională.

ART. 62. — In cazul când războiul ar izbucni sau o altă împrejurare excepțională s'ar produce în timpul cât Marea Adunare Națională a R. P. R. este disolvată, Prezidiul Marei Adunări Naționale disolvate o va convoca din nou și Marea Adunare Națională a R. P. R., astfel convocată, își poate prelungi mandatul conform art. 61.

ART. 63. — Cel mai târziu în 3 luni dela disolvarea Marei Adunări Naționale a R. P. R. se fac alegeri pentru o nouă Mare Adunare Națională a R. P. R.

ART. 64. — Deputații primesc o indemnizație ce se fixează de Marea Adunare Națională a R. P. R.

ART. 65. — Orice deputat are dreptul a pune întrebări sau a interpela Guvernul sau pe miniștri în parte. Primul ministru sau ministrul întrebat și interpelat este obligat a răspunde în aceeași ședință sau în altă ședință, ce se va fixa de către Marea Adunare Națională a R. P. R.

TITLUL V

Organele administrației de Stat: Consiliul de Miniștri și Ministerele

ART. 66. — Organul suprem executiv și administrativ al R. P. R. este Guvernul.

Guvernul se compune din: Președintele Consiliului de Miniștri (Primul Ministru), din unul sau mai mulți vice-președinți și din miniștri, care împreună alcătuesc Consiliul de Miniștri.

ART. 67. — Ministerele și atribuțiile lor se stabilesc de Marea Adunare Națională a R. P. R., conform art. 39, alin. 4.

ART. 68. — Prezidiul Marei Adunări Naționale a R. P. R. poate numi, la propunerea Consiliului de Miniștri, miniștri adjuncți la orice Ministere.

ART. 69. — Guvernul este responsabil de activitatea sa și dă seama de ea în fața Marei Adunări Naționale a R. P. R., iar în intervalul dintre sesiuni — în fața Prezidiului Marei Adunări Naționale a R. P. R.

ART. 70. — Membrii Guvernului depun jurământul în fața Prezidiului Marei Adunări Naționale a R. P. R.

ART. 71. — Miniştrii vor fi desemnaţi dintre deputaţi sau dintre persoane nefăcând parte din Marea Adunare Naţională a R. P. R. Miniştrii care nu fac parte din Marea Adunare Naţională a R. P. R. pot participa la orice deliberare a Marei Adunări Naţionale a R. P. R., dar fără drept de vot.

ART. 72. — Guvernul are în sarcina sa conducerea administrativă a Statului.

El coordonează şi dă directive generale Ministerelor de resort, dirijează şi planifică economia naţională, realizează bugetul Statului, asigură ordinea publică şi securitatea Statului.

Guvernul conduce politica generală a Statului în domeniul relaţiilor internaţionale.

El organizează şi înzestrează forţele armate.

Pentru anumite domenii de activitate Guvernul poate organiza şi conduce servicii speciale de orice fel, câre vor depinde direct de Consiliul de Miniştri.

Consiliul de Miniştri poate anula deciziile ministeriale neconforme cu Constituţia sau cu legile.

Prezidiul Marei Adunări Naţionale a R. P. R. poate anula deciziile Consiliului de Miniştri neconforme cu Constituţia sau cu legile.

Deciziile Consiliului de Miniştri sunt obligatorii pe întreg teritoriul R. P. R.

ART. 73. — Miniştrii sunt răspunzători de faptele lor penale săvârşite în exerciţiul funcţiunii.

O lege specială va statornici modul de urmărire şi judecare a miniştrilor.

ART. 74. — Miniştrii conduc departamentele respective pe baza directivelor generale date de Consiliul de Miniştri. Ei dau, în conformitate cu legea, decizii obligatorii pentru toţi cetăţenii.

TITLUL VI

Organele locale ale puterii de Stat

ART. 75. — Teritoriul Republicii Populare Române se împarte din punct de vedere administrativ în: comune, plăşi, judeţe şi regiuni.

Prin lege se pot aduce modificări acestor împărțiri.

ART. 76. — Organele locale ale puterii de Stat sunt Consiliile populare locale.

ART. 77. — Consiliile populare locale sunt organe reprezentative alese pe 4 ani prin vot universal, direct, egal și secret.

ART. 78. — Consiliile populare locale îndrumează și conduc activitatea economică, socială și culturală locală, potrivit legilor și dispozițiilor organelor administrative superioare.

Ele elaborează și execută planul economic și bugetul local, ținând seamă de planul general național și de bugetul general al Statului, se îngrijesc de buna administrare a bunurilor și întreprinderilor locale, de păstrarea ordinei publice, de apărarea drepturilor locuitorilor, de respectul și aplicarea legilor, precum și de luarea măsurilor necesare bunului mers al gospodăriei locale.

ART. 79. — In executarea atribuțiilor lor Consiliile populare se sprijină pe inițiativa și larga participare a maselor populare.

ART. 80. — Consiliile populare locale fac dări de seamă în fața poporului.

ART. 81. — Consiliile populare locale se întrunesc în sesiuni ordinare și extraordinare de lucru.

ART. 82. — Organele de direcție și execuție ale Consiliilor populare locale sunt Comitetele executive.

Ele se aleg din sânul Consiliilor populare locale respective și se alcătuesc și funcționează în modul stabilit prin lege.

ART. 83. — Comitetele executive sunt răspunzătoare în fața Consiliilor populare locale respective.

ART. 84. — Consiliile populare și Comitetele executive locale își desfășoară activitatea în conformitate cu legile și sunt subordonate Consiliilor populare și Comitetelor executive superioare, precum și organelor administrative centrale de Stat.

ART. 85. — Se pot înființa secțiuni ale Consiliilor populare pe ramuri de activitate, acestea fiind subordonate, în activitatea lor de orice fel, Consiliilor populare și Comitetelor executive, pe lângă care funcționează, iar în ce privește îndrumarea tehnică de specialitate, secțiunilor corespunzătoare de pe lângă Consiliile populare superioare, precum și organelor administrative centrale de Stat competente.

TITLUL VII

Organele judecătorești și Parchetul

ART. 86. — Instanțele judecătorești sunt: Curtea Supremă una pentru întreaga țară, Curțile, Tribunalele și Judecătoriile populare.

ART. 87. — Se pot înființa prin lege instanțe speciale pentru anumite ramuri de activitate.

ART. 88. — La toate instanțele, cu excepția Curții Supreme, judecarea are loc cu asesori populari, afară de cazurile când legea dispune altfel.

ART. 89. — Primul președinte, președinții și membrii Curții Supreme sunt numiți de Prezidiul Marei Adunări Naționale a R. P. R., la propunerea Guvernului.

ART. 90. — Curtea supremă supraveghiază activitatea judiciară a instanțelor și organelor judiciare, în condițiile legii.

ART. 91. — La toate instanțele de judecată desbaterile sunt publice, afară de cazurile și condițiunile prevăzute de lege.

ART. 92. — Dreptul de apărare în fața tuturor instanțelor este garantat.

ART. 93. — Judecătorii de orice grad se supun în exercitarea atribuțiilor lor numai legii și aplică legile egal față de toți cetățenii.

ART. 94. — O lege va determina organizarea și modul de funcționare a instanțelor judecătorești, precum și modul de numire și îndepărtare a judecătorilor de orice grad.

ART. 95. — In Republica Populară Română Parchetul supraveghiază respectarea legilor penale, atât de către funcționarii publici cât și de către ceilalți cetățeni.

ART. 96. — Parchetul veghiază îndeosebi la urmărirea și pedepsirea crimelor împotriva ordinei și libertății democratice, a intereselor economice, a independenței naționale și a suveranității Statului Român.

ART. 97. — Parchetul se compune dintr'un procuror general al Republicii Populare Române și mai mulți procurori.

Prin lege se vor determina modul de organizare, atribuţiile şi funcţionarea Parchetului.

ART. 98. — Procurorul general al Republicii Populare Române se numeşte de Prezidiul Marei Adunări Naţionale a R. P. R., la propunerea Guvernului.

TITLUL VIII

Stema, sigiliul, drapelul şi capitala

ART. 99. — Stema Republicii Populare Române reprezintă munţi împăduriţi, deasupra cărora se ridică soarele. In mijloc se află o sondă, iar în jurul stemei o coroană de spice de grâu.

ART. 100. — Pe sigiliul Statului este reprezentată stema ţării.

ART. 101. — Drapelul Republicii Populare Române se compune din culorile: albastru, galben şi roşu, aşezate vertical.

In mijloc este aşezată stema ţării.

ART. 102—Capitala Republicii Populare Române este oraşul Bucureşti.

TITLUL IX

Modificarea Constituţiei

ART. 103. — Constituţia Republicii Populare Române poate fi modificată în parte sau în total la propunerea Guvernului sau a unei treimi din membrii Marei Adunări Naţionale a R. P. R.

ART. 104. — Proectul de lege asupra modificării Constituţiei se consideră adoptat dacă a fost votat de două treimi din numărul total al membrilor Marei Adunări Naţionale a R. P. R.

TITLUL X

Dispoziţiuni tranzitorii

ART. 105. — Se vor revizui toate codicele şi legile existente spre a le pune de acord cu Constituţia.

Dela data intrării în vigoare a Constituţiei, prin publicarea ei în Monitorul Oficial, se desfiinţează toate dispoziţiile din legi, decrete, regulamente şi orice alte dispoziţiuni contrare prevederilor Constituţiei.

UNIVERSITATII IAŞI

1960

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

23. FEB. 19

BCUIASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY